

ԱՌԱՆՁԻՆ ԶԵՍ, ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Ազգային հաստատութիւններ եւ կազմակերպութիւններ փշոտ փորձառութիւն մը ունին կալուածային-ֆինանսական գործառնութեանց եւ մանաւանդ անոնց վերահսկումին մէջ:

Տեղ մը շէնք կը ծախուի կէս գինով, ուրիշ տեղ մը կեդրոն կը գնուի անապարանօք, առանց գործածութեան արտօնագիր ապահովելու ի նախագունէ: Տարբեր տեղ մը տարածուն հող կը ծախուի մասնաւորներու, գոյացած մեծ գումարով արդիական դպրոցաշէնք կը կառուցուի, բայց 5 տարի ետք կ'որոշուի դպրոցը փակել: Զի մոռցուիր փառաւոր ու կենսունակ մշակութային կեդրոնը, որ 10 տարի դիտումնաւոր կերպով ամայացուեցաւ, որպէս զի օր մը ծախուի անգործածելիութեան պատրուակով: Տակաւին կայ հոյակապ շէնք մը, վերածաղկող ֆաղափին կեդրոնը, կառուցուած ազգային առաջնորդարանի դրամով, բայց որուն տէրերն են առաջնորդարանի սնտուկին վրայ հսկողները:

Իբրեւ բացատրական օրինակ միայն յիշուած այս գործառնութեանց պատասխանատու վարչութիւնները կազմուած են բացառապէս ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆՆԵՐԷ, որոնք ենթակայ եղած են կանոնադիրներով նախատեսուած ՀԱԿԱՎՇԻՈՒԻ եւ կանոնաւոր հերթականութեամբ հաշիւ տուած «ազգ»ին: Դա՞սը այս բոլորին - Նիւթականի յանձնաճումին մէջ՝

Ա. Աշխարհականներու գերակշիռ, նոյնիսկ բացարձակ, ներկայութիւնը երաշխիք մը չէ շանաճուկներու դէմ պաշտպանութեան:

Բ. Կազմակերպական կարգուսարքի յարգումը բաւարար չէ ապահովելու ազգային ստացուածքներու անվտանգութիւնը:

Բոլոր ապացոյցները կը հաստատեն, թէ ֆինանսական մարգերու մէջ որոշում կայացնողներուն աշխարհական կամ հոգեւորական, հաւատացեալ կամ անհաւատ, հայախօս կամ օտարախօս, նշանաւոր կամ աննշան, հարուստ կամ աղքատ, գործատէր կամ գործաւոր ըլլալը բացարձակապէս դեր մը չունի ուղիղ, խոհական եւ ազգին համար նպաստաւոր մատակարարութեան տեսակէտէն: Արդարանալի չէ, հետեւաբար, հայկական երուսաղէմը առանձնացնելով աժան նշանառութեան թիրախ դարձնել վանականներուն ... սքեմը:

Եթէ Ամեն. Թորգոմ Պատրիարք եւ Տնօրէն Ժողով իրապէս խաբուած են 1993-1995 տարիներու կալուածային գործառնութեանց մէջ, իրենց կ'իյնայ երեւան հանել ստախօս(ներ)ը, խարդախ(ներ)ն ու կաշառակեր(ներ)ը եւ իսրայէլեան օրէնքը գործադրել տալ թէ՛ անոնց եւ թէ՛ կարծեցեալ խաբէութեան արդիւնք հանդիսացող համաձայնագիրներուն նկատմամբ:

Ոչինչ կը շահինք հիմա Ս. Յակոբայ վանքին կրած կամ մինչեւ 99 տարի կրելիք կորուստներուն մասին ենթադրութեանց անձնատուր ըլլալով: «Ազգ»ը պէտք է ԱՐԹՆՆԱՅ եւ վերջապէս ՄՏԱԾԵԼ ՍԿՍԻ, թէ ինչո՞ւ իր ստացուածքները կեր կ'ըլլան շանաճուկներու: Հայկական երուսաղէմի վերջին դժբախտութիւնը նորագոյն զարթուցիչն է:

Ամերիկահայութեան նախկին բազմերախտ թեմակալ առաջնորդ Թորգոմ Արք. Մանուկեան երուսաղէմի Ս. Աթոռոյ պատրիարք ընտրուեցաւ Մարտ 22, 1990ին: Երեք ամիս ետք, «Միաբանակից եղբայրներ»ուն ուղղուած առաջին տեղեկագրով մը ան կը հաղորդէր, թէ անձամբ շրջած է վանքին կալուածները,

ձեռնարկած կալուածներուն ցանկագրման եւ պաշտօնաթուղթերու մէկտեղման, հրահանգած փաստաբաններուն բաց հողերէն հեռացնել ապօրինի բնակիչները, եւ կը մատնանշէր վտանգը «անխնամ թողուած մեր հողերը կորսնցնելու»:

Շեշտել է ետք, թէ իր նպատակն է կալուածները «օգտագործել», ո՛չ թէ ծախել, Պատրիարքը կ'աւելցնէր. «Խափանելու համար ման հաւանականութիւն մը (հողեր կորսնցնելու – Հ.) պարտինք ֆաշայեբել տեղացի եւ այլ երկիրներէ շինարարներ որպէս զի իրենց դրամագլուխը շահարկեն մեր կալուածներուն վրայ շինարարութեամբ, արդիւնաբերական, բնակարանային եւ կամ երկրագործական նպատակներով»:

Թորգոմ Պատրիարք կը վերակազմակերպէ վանքին կալուածոց գրասենեակը՝ տեսչութեան ներքեւ Գերշ. Յուսիկ Նպակ. Պաղտասեանի եւ կը նշանակէ Խորհրդատու Յանձնախումբ մը բաղկացած պրք. Գէորգ Յովնանեանէ, Վարդէս Պալեանէ եւ Մայք Էրփիլէթեանէ, որոնցմէ առաջինը Նիւ Ճըրգի նահանգին մէջ շինութեան նարտարարութեան տիտան մըն է, իսկ միւս երկուքը, իրենց հերթին, կը գլխաւորեն կալուածային-շինարարական ձեռնարկութիւններ:

Ըստ երեւոյթիւն Ամեն. Պատրիարքը ընտրած է ճիշդ անձերը, ճիշդ գործին համար, ճիշդ պահուն: Բայց ինչո՞ւ կալուածոց տեսուչ սրբազանը եւ յանձնախումբը առանձին-առանձին կամ համատեղ յայտարարութեամբ մը լոյս չեն սփռեր հայոց պատրիարքութեան կալուածային վերջին 3 գործառնութեանց վրայ: Ինչո՞ւ Թորգոմ Պատրիարք Տնօրէն Ժողովին ուղղուած իր անունը կրող Օգոստոս 8, 1996 թուակիր յուշագրին մէջ ո՛չ մէկ ակնարկութիւն ըրած է յանձնախումբին մասին, եւ ինչո՞ւ Շաբաթ, Հոկտեմբեր 26, 1996ին Նիւ Եորքի մէջ Ժողով գումարել է

ետք յանձնախումբին եւ քանի մը ուրիշներու հետ, հրապարակաւ չբացատրեց ի՞ր իսկ նշանակած յանձնախումբին դերը:

Անցնող 6 տարիներուն յանձնախումբը կապ պահած է պատրիարքարանին հետ. որո՞ւն միջոցաւ – Պատրիարքի՞ն, թէ կալուածոց տեսուչին: Հաղորդակցած է շինարարական տուններու հետ, փորձած է զանոնք շահագրգռել հայկական Երուսաղէմի կալուածներով: Այցելած է Երուսաղէմ: Տեսած է կալուածները: Ուսումնասիրած է շուկան: Քննած է շահարկումի առաջարկ-ծրագիրները: Կարգացած է համաձայնագիրները: Յանձնարարութիւններ ըրած է վանական իշխանութեան:

Պաշտօնական պատասխան չունինք:

Ոչ-պաշտօնական աղբիւրէ մը 2 ամիս առաջ միայն ուրախութեամբ տեղեկացած էինք յանձնախումբին գոյութեան մասին: Բայց կիսապաշտօնական աղբիւր մը 2 շաբաթ առաջ հաղորդեց, թէ յանձնախումբը դեր մը չէ ունեցած խնդրոյ առարկայ 3 կալուածները շահարկելու առաջարկ-ծրագիրներուն քննութեան, ընտրութեան եւ կնքումին մէջ:

Հայկական Երուսաղէմի կալուածային-ֆինանսական գործառնութեանց պատմութիւնը պատմութիւնն է ազգային մեծ եւ փոքր – մասնաւորաբար մեծ – հաստատութեանց եւ կազմակերպութեանց մատակարարութեան: Բարեկամութեան համար, դրամի սիրոյն եւ համբաւի առջեւ պատրաստ ենք անգործածելի դարձնելու եւ բութ պահելու շանաձուկներու դէմ պաշտպանութեան ազգային բնական զէնքերը՝ պատգամաւորական, գաւառական, երեսփոխանական կամ ընդհանուր ժողով, վարչութիւն, տնօրէն Ժողով կամ թմական խորհուրդ, Բիւրօ, ֆաղաֆական Ժողով կամ հոգաբարձութիւն, յանձնախումբ կամ կոմիտէ, յանձնաժողով կամ քոմիսիոն:

Տարբեր անուններով բայց նոյնատեսակ այս կազմերը, որոնք, բաղկացած ջախջախիչ մեծամասնութեամբ ազնիւ եւ պարկեշտ հայորդիներէ, կը դեկավարեն հայ կեանքը, յանախ կը ձախողին վերահսկողութեան իրենց պարտականութեան մէջ: Անմիջական պատճառներէն մէկը – գուցէ գլխաւորը – ձախողութեան *մեքանիսիէններն* են, որոնք սպրդած են

ամէն տեղ, կը գտնուին ամէն աստիճանի պատշոններու վրայ եւ եռանդուն կ'աշխատին ազգային մեքենան ... արեւու համար:

Եթէ հայկական Երուսաղէմն ալ ունեցաւ եւ ունի ի՛ր ձախողութեան *մեքանիսիէնները*, առանձին չէ դժբախտաբար: Բայց ո՞ւր է հոգին, հայո՛ւ հոգին ...

Մ. ՀԱՅԿԵՆՑ